

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือและวิธีการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการศึกษาในระบบโรงเรียนมีบทบาทสำคัญกว่าระบบอื่นๆ ดังนั้นจึงมีการปรับปรุงและพัฒนาหาวิธีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษาตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มมีการศึกษาในระบบโรงเรียนเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ จนถึงปัจจุบันการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาเป็นการปรับเปลี่ยนแผนการศึกษาทั้งสิ้นแต่การปรับเปลี่ยนในปัจจุบันแตกต่างกัน กล่าวคือ ในอดีตการปรับเปลี่ยนโครงการหรือแผนการศึกษาแห่งชาติไม่มีกฎหมายรองรับการเปลี่ยนแปลงเป็นรูปธรรมแต่การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมีกฎหมายรองรับการเปลี่ยนแปลงชัดเจนทั้งที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยมาตรา ๔๓ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” และหมวด ๕ นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา ๘๑ “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแห่งชาติ”<sup>๑</sup>

ด้วยเหตุผลและสาระที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติจึงเกิดมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๔๒ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและเป็นกฎหมายรองรับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาฉบับแรกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีทั้งหมด ๙ หมวด ๗๘ มาตรา มีสาระสรุปที่สำคัญทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมุ่งสู่แนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดโดยเฉพาะสาระในหมวด ๔ แนวทางการจัดการศึกษาซึ่งถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา สาระในหมวด ๔ แนวทางการจัดการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา สาระดังกล่าวมี ๘ เรื่อง คือการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา ๒๒) การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของ

---

<sup>๑</sup>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

[Online]. แหล่งที่มา : <http://www.parliament.go.th> [๑๕ เมษายน ๒๕๕๘]

แต่ละระดับการศึกษา (มาตรา ๒๓) การจัดกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา ๒๔) รัฐต้องส่งเสริม การดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (มาตรา ๒๕) ให้สถานศึกษา จัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (มาตรา ๒๖) การพัฒนาหลักสูตรระดับต่างๆ (มาตรา ๒๗, ๒๘) บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (มาตรา ๒๙) ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา ๓๐) ในรายละเอียดของเนื้อหาสาระในมาตราต่างๆ พบว่า ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนไว้เป็นการเฉพาะ ดังปรากฏในมาตรา ๒๔ (๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา ๓๐ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริม ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษาทั้งสอง มาตรานี้เน้นให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้<sup>๒</sup>

การทำวิจัยในชั้นเรียนหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ในภาษาอังกฤษ (Classroom Research or Classroom Action Research) คือ การศึกษาวิจัย ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่อและอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล โดยการศึกษาวิจัยนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัย ในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้กับครูที่สนใจด้วยวิธีการปฏิบัติการสอน หรือเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนางานการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยวิธีง่ายๆ โดยครูสามารถทำ การวิจัยไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติการสอนประจำวัน สำหรับเรื่องที่น่าสนใจมาศึกษาวิจัยนั้นส่วนมาก จะเป็นปัญหาที่ครูพบจากการสอนในชั้นเรียน โดยมีจุดหมายที่จะแก้ปัญหานั้น หรืออาจมาจาก ความคิดริเริ่มของครูในการที่จะพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น<sup>๓</sup>

การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนการสอนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูทุกคนให้ความสนใจเพราะครูมีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ หากครูสามารถใช้การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียนแล้วย่อมเป็นแนวทางนำไป สู่ความสำเร็จของผู้เรียนในอนาคตและยังช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพครู อย่างไรก็ตามมองประกอบที่สำคัญของความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ

<sup>๒</sup> “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓”, (๒๕๕๓, ๒๒ กรกฎาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๗ ตอนที่ ๔๕ ก หน้า ๑ - ๓.

<sup>๓</sup> อัจฉรา สระวาสี, “การวิจัยในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม”, วารสารข้าราชการครู, ๑๕ - ๑๗, ๒๕๔๘.

ปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะคณะครูอาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักโดยตรงกับผู้เรียน

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงที่มีระบบและวิธีการที่น่าเชื่อถือเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการ เป็นการแสวงหาความรู้ความจริงเพื่อสร้างเป็นกฎสูตรทฤษฎีในแต่ละสาขาวิชาและเพื่อนำไปประยุกต์หรือใช้ประโยชน์ในงานต่างๆ ประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าจะใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาประเทศ การวิจัยจึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการพัฒนาโดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะวิทยาการต่างๆ ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มนุษย์จึงต้องศึกษาค้นคว้าสิ่งแปลกใหม่มาทดแทนเสมอ โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีจึงต้องอาศัยการวิจัยทดลองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาให้เกิดบรรลุและเกิดประโยชน์สูงสุด ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องดังนี้ ความสำคัญต่อโรงเรียนการนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนช่วยให้โรงเรียนมีคุณภาพ การจัดการศึกษาโดยภาพรวมดีขึ้นตลอดจนการทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของประชาชนความสำคัญต่อครูการวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูทราบผลการจัดการเรียนการสอนแล้วหาทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำผลงานวิจัยเสนอเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพความสำคัญต่อนักเรียนการวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูได้รู้ความจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อหาทางส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนและพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นและความสำคัญต่อวิชาชีพครูการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยขยายองค์ความรู้ (body of knowledge) เทคนิคการสอนนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนสำหรับครูเป็นการพัฒนาการทำงานของครูให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น<sup>๔</sup>

ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน อาศัยหลักวิชาในการพัฒนาและศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางรอบด้านให้ได้ความรู้ใหม่ในการบรรยายสภาพการณ์ต่างๆ หรือได้นวัตกรรมใหม่เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนางานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นั่นคือคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียนและเป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือตามที่สังคมคาดหวัง ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยครูหรือคณะครูหรือดำเนินการร่วมกับผู้เรียนก็ได้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้นั้น ผู้สอนเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรง การที่จะให้ผู้สอนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุนหลายประการ โดยเฉพาะปัจจัยสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำพาการพัฒนาโรงเรียนไปสู่คุณภาพมาตรฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา

<sup>๔</sup>พิชิต ฤทธิจรุญ, การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน, (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๘), หน้า ๑๕.

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ขึ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนและเพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขเรื่องการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

## ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

## ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ต้องการทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียน ต่างกันเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ ต้องการทราบข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ เป็นอย่างไร

## ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

### ๑.๔.๑ ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๒๐๒ คน

### ๑.๔.๒ ตัวแปรที่ศึกษา

**ตัวแปรต้น** ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

**ตัวแปรตาม** ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน (๒) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน (๓) ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (๔) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และ (๕) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

### ๑.๔.๓ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ แบ่งออกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน (๒) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน (๓) ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (๔) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และ (๕) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

### ๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

กำหนดพื้นที่การวิจัยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

### ๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๗ – มกราคม ๒๕๕๘

## ๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มี เพศ ต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มี อายุ ต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มี ประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มี ขนาดของโรงเรียน ต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกัน

## ๑.๖. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นศรีธรรมราช เขต ๒

๑.๖.๒ **บทบาท** หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารในด้านการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

๑.๖.๓ **การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งมี ๕ ด้าน

๑) **การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุน มีการประชุมชี้แจงคณะครูให้ทราบนโยบายวัตถุประสงค์และบทบาทที่ครูต้องทำวิจัย ผู้บริหารต้องจัดกระบวนการบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนงบประมาณ จัดหาแหล่งทุน จัดสภาพแวดล้อม จัดหาอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

๒) **การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาในการยกย่อง ชมเชย รับฟังความคิดเห็น ยอมรับความสามารถของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์การวิจัยในชั้นเรียน แต่งตั้งครูที่มีผลงานการวิจัยเป็นครูแกนนำการวิจัย ให้รางวัลหรือเกียรติบัตรเป็นวิทยากรเป็นที่ปรึกษาให้ครูท่านอื่น รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายและสามารถนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน กระตุ้นเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

๓) **การให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการเลือกงานวิจัยที่ครูสนใจหรือถนัด รวมถึงการกระตุ้นให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำการวิจัย มีการศึกษาดูงานด้านการวิจัยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้ค้นพบหัวข้อวิจัยที่ตรงกับความต้องการ จัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเสริมความรู้ให้แก่ครู ติดตามประสานงาน หาแหล่งความรู้ให้ครูได้ทำงานวิจัยอย่างมั่นใจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ครูและเปิดโอกาสให้ครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนได้นำเสนอผลงานการวิจัยในรูปแบบที่หลากหลาย ตามความสนใจและความถนัด ให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้เพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายของโรงเรียน

๔) **การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ถือเป็นพันธะผูกพันที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องเอาใจใส่ดูแลเพื่อให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับความช่วยเหลือทั้งในด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีส่วนร่วมในการให้การนิเทศเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูผู้ทำวิจัย มีส่วนร่วมในการแสวงหาทางเลือกใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่งานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้

ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นผู้นำด้านการวิจัยเพื่อมุ่งใจแก่ครูคนอื่น ๆ จัดวางระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพิจารณาหัวข้อวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา จนได้แนวทางที่จะนำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน

#### ๕) การส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูง ให้โอกาสแก่ครูผู้ทำวิจัยได้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของตน ได้รับการฝึกอบรมและดูงานการพิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูผู้ผลิตผลงานวิจัยในโรงเรียนการแนะนำช่วยเหลือครูให้ได้ส่งผลงานวิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการปรับเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น รวมทั้งให้มีการสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้น สร้างความตระหนักและกระตุ้นให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียนอันเป็นความก้าวหน้าในอาชีพของครู พิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนที่นำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงงานในหน้าที่ ส่งเสริมให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้มีผลงานวิจัยได้รับผิดชอบในงานที่ต้องใช้ความสามารถสูงขึ้น กำหนดให้ผู้ที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งในการคัดเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ สนับสนุนให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนโรงเรียนในการประชุม สัมมนาทางวิชาการในโอกาสสำคัญๆ อีกด้วย

**๑.๖.๔ ประสพการณ์การทำงาน** หมายถึง ระยะเวลาได้ปฏิบัติงานในโรงเรียนใด โรงเรียนหนึ่งหรือหลายโรงเรียนรวมกัน

**๑.๖.๕ ขนาดของโรงเรียน** หมายถึง ลักษณะของโรงเรียน ที่กำหนดขนาดของโรงเรียน โดยยึดจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียน แบ่งออกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- ๑) โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน
- ๒) โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ – ๕๐๐ คน
- ๓) โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คน ขึ้นไป

**๑.๖.๖ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒** หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ครอบคลุมพื้นที่ ๘ อำเภอ ได้แก่ อำเภอทุ่งสง อำเภอบางขัน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอถ้ำพรรณรา อำเภอนาบอน อำเภอพิปูน อำเภอช้างกลาง และอำเภอฉวาง

## ๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ได้ทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

๑.๗.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ที่มี เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ต่างกัน

๑.๗.๓ ได้ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒

๑.๗.๔ สามารถนำผลที่ได้การวิจัยมาเป็นแนวทางในส่งเสริมการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนต่างๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๒ ต่อไป